

Світлана ПРУДНИК

КАЗКИ ЗАТИШНОГО ЛІСУ

Затишно може бути
не лише в будинку, а й у лісі.
Це домівка для звірів і птахів.
Затишно там, де є друзі.

БУЦЯ

У хатинці під лапатою ялиною жив домовичок Буця із родини Буциків. Клопотів у нього було небагато. Вранці лічив шишки на ялині (домовики — вони хазяйновиті, люблять у всьому порядок). Потім допомагав білці Хвостуні — розповідав білченятam казки і дивився, щоб вони далеко від дупла не стрибали. Увечері слухав цвіркунову пісню і розмовляв із зіркою, котра щоночі гойдалася на верхівці ялини. Правильніше, говорив Буця, а зірка лише слухала. Бо над Затишним лісом (а саме так називався Буцин ліс) чомусь жили тільки мовчазні зірки.

Так було учора, так було сьогодні, було б так і завтра. Якби...

Якби увечері цвіркунову пісню не перебила сорока Щебетуха.

— Скре-ке-ке, — вона вмостилася на нижній гілці ялини, — я сьогодні бачила річку. Вона така велика! Така! Тече, тече і не витікає! Біжить, біжить без спочину. Навіть я не змогла її перегнати!.. Скре-ке-ке...

Буця ніколи не бачив річки. Тому він одразу зрозумів, що дуже хоче її побачити.

— А де вона, річка? — запитав.

— Треба летіти мимо борсукової нори, далі — до старого дуба, за ліщиною повернути направо — і прямисінько вже й річка.

— Я не вмію літати, — сумно сказав Буця.

— Так можна й стежкою, — Щебетуха знялась і полетіла.

— Так можна й стежкою, — повторив Буця і засумував. Не тому, що не дослухав цвіркунову пісню. І не через те, що не поговорив із зіркою. Він увесь час думав про річку. Таку велику... Вона десь там, направо за ліщиною, біжить, тече і не витікає.

Річ у тім, що Буця мав великий секрет. Правильніше, це був секрет родини Буциків, про який він, Буця, знав тільки те, що це — секрет. І ще те, що він може його розсекретити тільки тоді, коли побачить річку... Так сказав Буцин прапрадідусь-домовик. А секрет той про те, чому їхня родина називається Буциками...

“Треба буде йти”, — подумав Буця і вклався спати.

“Але ж як іти? — підхопився він і сів на ліжку. — А шишки хто порухає? І як же білченята без казки?”

Він то вкладався спати, то знову підхоплювався і все думав-думав, як йому бути. Нарешті придумав та й заснув.

Уранці Буця взявся до роботи. Ретельно полічив усі шишки на ялині двічі — за сьогодні й за завтрашній день. І білченята почули аж дві казки. Цвіркуна попросив заспівати дві пісні, а із зіркою розмовляв довго-довго...

Наступного дня домовичок вирушив до річки. Крокував легко й бадьоро, ноги наче самі його несли. Але раптом біля борсукової нори відчув, що дуже стомився. Присів на пеньок перепочити. А тут і борсук Кошик із нори вийшов — виніс свою перину з лісових трав провітрити-просушити:

— Привіт, Буцю! Далеко зібрався?

— До річки! — гордо сказав домовичок. — Вона така велика. Хочу побачити, як біжить і не витікає. Але... щось я вже дуже стомився, — сумно зітхнув. — Мабуть, повернуся додому.

— І правильно, — мовив борсук. — А до річки й завтра встигнеш.

Борсук Кошик так сказав, бо хотів і завтра зустрітись із домовичком. У нього не було друзів, а так кортіло із кимось погомоніти.

ЧОМУ БІЛКИ РУДІ

К олись, дуже давно — так давно, що цього ніхто й не пам'ятає, у Затишному лісі з'явилися невідомі звірі. Їх було троє — мабуть, мама, тато і синок. Невеличкі, у білих шубках і з пухнастими хвостами, вони стрибали з гілки на гілку, перелітали з дерева на дерево, аж поки не знайшли дупло на високій ялині. Сховалися у ньому й затихли.

Ведмідь, борсук і сорока (а до того дня тільки вони жили в Затишному лісі) все те бачили й дуже стурбувалися, хто ж то такі.

— На мене вони зовсім не схожі, — сказав ведмідь, — значить, то не ведмеді.

— Шубки в них теплі, як у мене, але літати я не вмю, — зітхнув борсук.

— У птахів не буває таких пухнастих хвостів, — вставила своє слово й сорока, прискіпливо оглянувши власний хвіст.

— Почекаємо до ранку, — махнув лапою ведмідь, — а вранці вони й самі скажуть, хто такі.

Та й розійшлися по своїх домівках: ведмідь — до барлогу, борсук — до нори, а сорока полетіла до гнізда.

А вранці випав перший сніг. І коли звірі зібралися під ялиною із дуплом, у якому сховалися незнайомці, все довкола було білим.

— Агов, — загукав ведмідь, — ви хто?

Проте з дупла ніхто не озвався.

— Скре-ке-ке! — не втерпіла й сорока. — Хочемо з вами познайомитися!

У дуплі промайнув білий пухнастий хвостик і зник. Борсук тим часом щось бурмотів собі під ніс. Ведмідь і сорока прислухались і почули:

— У них білі красиві шубки — раз, сьогодні випав білий красивий сніг — два... Значить, вони... вони — білі красені... білки... — Борсук радісно загукав: — Білки, білки!

У дуплі одразу з'явилися і мама, і тато, і синок. Вони спустилися вниз, привіталися з ведмедем, борсуком і сорокою. Тато сказав:

— Ми — не агов!

— І не скре-ке-ке! — зауважила мама.

— Ми — білки, білки, білки! — найменшенький із незнайомців радісно застрибав із гілки на гілку.

Так і залишилися вони жити в Затишному лісі. Ведмідь, борсук, сорока, а потім й інші звірі, які пізніше оселилися тут, а згодом і люди — всі почали називати їх білками.

І навіть після однієї пригоди білки не змінили свого імені.

У Затишному лісі всі, крім сороки, взимку спали. І білки теж. Але їхній син був великим пустуном. Якось він вистрибнув посеред зими з дупла вниз і провалився, застряг у глибокому снігу. Мама відразу відчула, що сина немає вдома, і теж прокинулася. Визирнула — та хіба побачиш білченя у білій шубці на білому снігу? Спустилася вона вниз.

У цей час прокинувся і тато. Дивиться — нікого немає в дуплі. Визирнув — усе біле довкола. Тільки сліди на снігу видно. А сорока йому із сусіднього дерева каже:

— Скре-ке-ке! Дива! Нікогісінько не видно, а сліди з'являються.

Усе те бачило сонце. Воно добре і любить усіх. Тож, щоб підказати мамі білці, де застряг у снігу її синочок, сонце кинуло на мале білченя свій промінь, і в того шубка відразу стала рудою.

Тато й мама побачили синочка і витягнули його зі снігового замету.

— Скре-ке-ке! Непорядок: син — руденький, а мама й тато — білі, — сорока перелітала з гілки на гілку і не могла заспокоїтися.

Сонце теж побачило той непорядок. Воно кинуло по променю мамі й татові — і вся сімейка стала рудою.

“Тепер — порядок, — усміхнулося сонце. — Тепер ніхто не загубиться”.

Відтоді всі білки мають руді шубки. Проте імені свого вони не змінили — щоб не забути білок, які першими оселилися в Затишному лісі. А на згадку про ведмедя й борсука, перших друзів перших білок, сучасні білки у великі морози ховаються в дуплах і сплять. Ну а сорокам вони нанизують гриби на гілки — щоб ті мали чим ласувати, коли все довкола вкрите снігом.

Зміст

 Буця	3
 Чому білки руді	16
 Співучі равлики	20
 Як їжаки у вирій літали	23
 Листочки з дірочками	26
 Павучкові хмаринки	32
 Сонце любить усіх	35
 Чому в гусей довгі шиї	37
 Чому сніг білий	44